

70-річчя

члена-кореспондента НАН України

О.Ю. ЛУКІНА

---

5 лютого виповнилося 70 років відомому в Україні та за її межами вченому-геологу членові-кореспондентові НАН України Олександрові Юхимовичу Лукіну.

О.Ю. Лукін — визнаний фахівець у галузі загальної і регіональної геології, нафтогазової геології та літології. Він розробив нові напрями пошуково-розвідувальних робіт щодо визначення покладів нафти і газу, запропонував і впровадив у виробництво понад 60 рекомендацій на проведення геофізичних досліджень та буріння на перспективних структурах, брав активну участь у відкритті нових нафтогазоносних комплексів, зон нафтогазонакопичення та багатьох родовищ вуглеводневої сировини. Дослідження Олександра Юхимовича відіграли значну роль в обґрунтуванні перспектив нафтогазоносності горизонтів глибокого залягання Дніпровсько-Донецької западини, рифогенно-карбонатних комплексів, неантиклінальних і комбінованих пасток Східного, Західного й Південного нафтогазоносних регіонів України, а також у розробленні методів прямих пошуків нафти і газу.

У 1971–1985 рр. учений керував низкою комплексних програм, розроблених відповідно до постанов Ради Міністрів УРСР. Завдяки реалізації цих програм було виділено нові зони нафтогазонакопичення в різновікових комплексах Дніпровсько-Донецького, Карпатського та Азово-Чорноморського регіонів. У 1991 р. О.Ю. Лукін одержав Державну премію України.

У 1970 р. Олександр Юхимович захистив у Харківському державному університеті кандидатську дисертацію на тему «Формации и вторичные изменения каменноуголь-

ных отложений Днепровско-Донецкой впадины (в связи с нефтегазоносностью)», а в 1990 р. в Інституті геологічних наук НАН України — докторську дисертацію, яка ґрунтується на всебічному вивченні рифогенів та присвячена розробленню нового напрямку на межі літології, геодинаміки, нафтогазової геології та геохімії — літогеодинамічного аналізу нафтогазоносних басейнів. Монографію «Литогеодинамические факторы нефтегазонакопления в авлакогенных бассейнах», підготовану на базі докторської дисертації, відзначено премією імені В.І. Вернадського НАН України.

Наукові інтереси О.Ю. Лукіна поширюються далеко за межі України. Беручи участь у спільних дослідженнях і складанні «Карты зон выклинивания коллекторов и рифовых комплексов в европейской части СССР» (1977) та «Палеогеоморфологического атласа СССР» (1983), він вивчив літологію і нафтогазоносність Середньоширотного Приоб'я, Тимано-Печорської провінції, Західного Уралу, різних районів Східноєвропейської платформи.

До фундаментальних наукових досліджень Олександра Юхимовича, крім розроблення основ літогеодинамічного аналізу, належать:

- виявлення низки нових особливостей геологічного складу, літології і палеогеографії, нафтогазоносності, а також соленості, бокситоносності, гідротермальної рудоносності Дніпровсько-Донецького авлакогену;
- відкриття унікальних за потужностями перехідних шарів на межах девону і карбону, турне і візе Дніпровсько-Донецької западини та обґрунтування зв'язку з

- ними самостійних нафтогазоносних комплексів;
- визначення низки нових стратиграфічних рівнів накопичення гідрокарбонатів («чорних сланців», доманікоїдів тощо), розкриття їхньої ролі в нафтогазонакопиченні;
- розроблення принципово нової системно-прогнозої класифікації пасток (покладів) вуглеводнів із виділенням їхніх нових морфогенетичних типів, наявність яких згодом було доведено пошуково-розвідувальними роботами;
- розроблення теоретичних основ закономірностей екранування вуглеводневих скупчень і їхньої фазово-геохімічної диференціації;
- установлення гіпогенно-алогенетичної метасоматичної природи вторинних колекторів на великих глибинах;
- відкриття ін'єкційних упроваджень глибинної вуглеводнево-полімінеральної речовини в тріщинах природного гідророзриву порід нафтогазоносних комплексів глибокого залягання;

- установлення залежності між ізотопним складом водню різних сортів нафти (конденсатів) та геодинамічними умовами нафтогазонакопичення;
- обґрунтування геосинергетичної концепції походження нафти й газу тощо.

Для творчої біографії вченого характерний тісний зв'язок прикладних розроблень із різнобічними науковими дослідженнями в галузі літології, палеогеографії, стратиграфії, фаціального та формаційного аналізу, тектоно-геодинамічних, геотермобаричних та флюїдо-динамічних закономірностей формування нафтогазоносних басейнів. О.Ю. Лукін — автор та співавтор 300 друкованих, 60 рукописних (фондових) праць і двох винаходів; виголосив понад 70 наукових доповідей на міжнародних та всеукраїнських наукових конференціях.

Наукова громадськість, колеги й друзі щиро вітають Олександра Юхимовича з ювілеєм, бажають йому активного довголіття, натхнення та нових наукових відкриттів.

70-річчя члена-кореспондента НАН України Е.Г. ПЕТРОВА

12 лютого виповнилося 70 років відомому фізику-теоретику члену-кореспонденту НАН України Ельмарові Григоровичу Петрову.

Е.Г. Петров народився 1940 р. у м. Бугруслані Оренбурзької області (Росія). Вищу освіту здобув на фізичному факультеті Воронезького державного університету. Після закінчення аспірантури Харківського фізико-технічного інституту АН УРСР в 1967 р. працює в Інституті теоретичної фізики, нині

на посаді завідувача відділу квантової теорії молекул і кристалів.

Ельмар Григорович — відомий в Україні та за її межами фахівець у галузі дослідження високочастотних та провідних властивостей магнітовпорядкованих кристалів і молекулярних систем. Його праці, присвячені вивченню впливу електромагнітних полів на перенесення електронів крізь антиферромагнітні ланцюжки, молекулярні «містки» і молекулярні дроти, зроби-